

YÖNETMELİK

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

SİGORTA VE REASÜRANS BROKERLERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sigorta ve/veya reasürans brokerliği yapacak gerçek ve tüzel kişilerin niteliklerine ve faaliyetlerine dair usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, brokerlerin niteliklerine, kuruluşlarına, faaliyetlerine, tutacakları defter, belge ve kayıt düzeni ile yapamayacakları işlere ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 21 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan,

- a) Birlik: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini,
- b) Broker: 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde tanımlanan gerçek veya tüzel kişi sigorta ve reasürans brokerini,
- c) Kanun: 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu,
- ç) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- d) Özsermaye: Brokerlerin ödenmiş veya Türkiye'ye ayrılmış sermayeleri, her türlü yedek akçeleri, yeniden değerlendirme fonu, dönem net kârı ile geçmiş yıllar kârları, kâr ve sermaye yedekleri ile Müsteşarlıkça uygun görülecek sermaye benzeri kaynaklar ve diğer kaynaklardan varsa dönem zararı ve geçmiş yıllar zararları ile Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer değerlerin düşülmesinden sonra bulunan tutarı,
- e) Reasürans şirketi: Türkiye'de veya yurt dışında kurulmuş reasürans şirketini,
- f) Sigorta şirketi: Türkiye'de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye'deki teşkilâtını,
- g) Teknik personel: Brokerlerde sigortacılık işlemlerini yapan ve bu konuda kendisine kimlik verilerek yetkilendirilmiş yönetici veya kadrolu personeli,
- ğ) Yetkili: Brokerlerin yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ile brokerler adına imza atmaya yetkili olanları,
- h) Yönetici: Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilik genel müdür ve genel müdür yardımcılarını veya başka unvanla anılsalar bile bu görevleri yerine getirenler ile merkez ve şubede şirketi sigorta işlemleri bakımından temsil ve ilzama yetkili olanları ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Brokerlerde Aranan Nitelik ve Şartlar

Brokerlerde aranan nitelik ve şartlar

MADDE 4 – (1) Brokerlik faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) Türkiye'de yerleşik olması,
 - b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olması,
 - c) Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin dört numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan hüküm giymemiş veya ceza almamış olması,
 - ç) İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
 - d) En az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olması,
 - e) Brokerlik yapacağı alanda sigortacılıkla ilgili kurum veya kuruluşların sözkonusu bölümlerinde en az on yıllık mesleki deneyim kazanmış olması,
 - f) Asgari malvarlığı şartını yerine getirmiş olması,
 - g) Müsteşarlıkça belirlenecek veya yetkilendireceği meslek kuruluşlarınca belirlenerek Müsteşarlıkça uygun görülecek şekilde fiziksel, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli olması.
- (2) Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:
- a) Merkezlerinin Türkiye'de bulunması,
 - b) Anonim veya limited ortaklık şeklinde kurulmuş olması,
 - c) İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
 - ç) Kuruluşta asgari ödenmiş sermaye ve faaliyete geçtikten sonra özsermaye şartını yerine getirmiş olması,
 - d) Müsteşarlıkça belirlenecek veya yetkilendireceği meslek kuruluşlarınca belirlenerek Müsteşarlıkça uygun görülecek şekilde fiziksel, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli olması.
- (3) Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerin yetkililerinde, gerçek kişi ortaklarında ve tüzel kişi ortaklarının yetkililerinde aşağıdaki nitelikler aranır:
- a) Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin dört numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan hüküm giymemiş veya ceza almamış olması,
 - b) İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması.

(4) Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerin tüzel kişi ortaklarında iflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması şartı aranır.

(5) Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerin yöneticilerinden, en üst düzeyde bulunanı hariç, diğerlerinin birinci fıkranın (e), (f), ve (g) bentlerinde sayılanlar hariç diğer nitelikleri taşıması, ayrıca brokerlik yapacakları alanlarda, sigortacılıkla ilgili kurum veya kuruluşların söz konusu bölümlerinde en az beş yıl mesleki deneyim kazanmış olması gerekir.

(6) Brokerlik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerin en üst düzey yöneticisinin, birinci fıkranın (f) ve (g) bentlerinde sayılanlar hariç diğer nitelikleri taşıması gerekir.

Yabancı brokerler ve yabancı yöneticiler

MADDE 5 – (1) Türkiye’de faaliyet gösterecek gerçek veya tüzel kişi yabancı brokerlerin 4 üncü maddede sayılan nitelik ve şartları taşıması, ayrıca brokerlik yapacakları alanlarda kendi ülkelerinde veya diğer yabancı ülkelerde son beş yıldır kesintisiz olarak brokerlik yapıyor olması ve bu faaliyetlerinin yasaklanmamış olması gerekir.

(2) Yabancı tüzel kişi brokerler, Türkiye’de ancak şube açmak suretiyle faaliyette bulunabilir, irtibat bürosu veya ofis açmak sureti ile faaliyette bulunamaz.

(3) Brokerlerde görev yapacak yabancı yöneticiler için Türkiye’de oturma ve çalışma müsaadesi alınması şarttır.

(4) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye’nin ilgili ülkedeki büyükelçilik ve konsoloslughunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kuruluş, Ruhsatname ve Faaliyet Esasları

Kuruluş

MADDE 6 – (1) Ticari işletme olarak kurulan ve bu Yönetmelikte aranan özellikleri taşıyan, gerçek ve tüzel kişiler; kuruluş işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirip, ticaret siciline tescil ve ilan işlemlerinin tamamlanmasından ve 10 uncu maddede yer alan sermaye şartının yerine getirilmesinden sonra, brokerlik ruhsatı için Müsteşarlığa veya görevlendireceği meslek kuruluşlarına başvurabilir.

Ruhsatname başvurusu ve duyuru

MADDE 7 – (1) Brokerlik ruhsatı hayat, hayat dışı veya reasürans alanlarından biri veya birkaçında ayrı ayrı verilir.

(2) Brokerlik yapacak gerçek veya tüzel kişilere Müsteşarlıkça verilecek ruhsat için, düzenleniş tarihleri son altı aydan eski olmamak kaydı ile Ek: 1 ila Ek: 8’de belirtilen bilgi ve belgeler aranır.

(3) Başvuru sırasında istenilen bilgiler, ayrıca elektronik ortamda kaydedilir.

Değerlendirme ve ruhsatname

MADDE 8 – (1) Gerekli belgeleri tamamlanan ve Müsteşarlıkça yapılan inceleme sonucunda ruhsat verilmesi uygun görülen brokerlere, mesleki sorumluluk sigortalarını ve ticaret siciline tescili yaptırılmalarını ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilanlarını vermelerini müteakip ilgili alanlarda ruhsatnameleri Müsteşarlıkça verilir.

(2) Ruhsatnameler, Müsteşarlıkça uygun görülecek meslek kuruluşlarınca hazırlanabilir.

(3) Gerekli tüm bilgi ve belgeleri tamamlanarak ruhsat verilen brokerler Müsteşarlık internet sitesinde duyurulur.

Mesleki sorumluluk sigortası

MADDE 9 – (1) Brokerler, mesleki faaliyetlerinden dolayı sigortalılara verebilecekleri zararlara karşı mesleki sorumluluk sigortası yaptırır.

(2) Mesleki sorumluluk sigortasının, herhangi bir tazminat talebi için teminatı en az 200.000 YTL ve bir yıl boyunca tüm tazminat talepleri için teminatı en az 1.000.000 YTL olmak üzere yaptırılması gerekmektedir.

(3) Brokerler, yaptırdıkları mesleki sorumluluk sigortasına ilişkin bilgileri her yıl Ocak ayının sonuna kadar Müsteşarlığa veya görevlendireceği meslek kuruluşlarına bildirimde bulunur.

(4) Mesleki sorumluluk sigortası olmaksızın brokerlik faaliyetinde bulunulamaz.

(5) Mesleki sorumluluk sigortasının asgari miktarı her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi yıllık artış oranını aşmamak kaydıyla Müsteşarlıkça artırılabilir.

Asgari ödenmiş sermaye ve özsermaye

MADDE 10 – (1) Tüzel kişi brokerler için asgari ödenmiş sermaye miktarı şirket türüne göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutardan az olmamak kaydıyla 100.000 YTL ve faaliyette bulunulacak her bir ruhsat için ilave 25.000 YTL’dir. Hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması gerekir.

(2) Faaliyette bulunan tüzel kişi brokerlerin özsermayesi yıllık faaliyet gelirlerinin %10’undan az olamaz. Faaliyet gelirleri, yıl sonları itibarıyla hesaplanır. İlave özsermaye ihtiyacının ortaya çıkması halinde ise eksik kalan kısım en geç yıl sonuna kadar tamamlanır.

(3) Gerçek kişilerin beyan edecekleri mal varlıkları, tüzel kişi brokerler için aranan asgari ödenmiş sermaye ve gerekli özsermayeden az olamaz.

(4) Gerekli özsermaye açığını kapatmayan brokerler, bu açığı kapatana kadar brokerlik faaliyetinde bulunamaz.

(5) Asgari ödenmiş sermaye miktarı her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi yıllık artış oranını aşmamak kaydıyla Müsteşarlıkça artırılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yükümlülükler ve Yasaklar

Teklifler

MADDE 11 – (1) Brokerler, temsil ettiği müşterilerin aksine bir talebi olmadığı takdirde en az üç sigorta veya reasürans şirketinden teklif alır, bu teklifleri ve karşılaştırmalı fiyatları temsil ettiği müşterilere bildirir.

(2) Brokerler, sigorta veya reasürans şirketleriyle çalışma esaslarını belirleyen protokol imzalayabilir, ancak bu anlaşmalarda portföy taahhüdünde bulunamaz.

(3) Sigorta ve reasürans şirketleri, brokerlerin götürecekleri somut bir müşteri anlaşması ile gelen teklifleri reddetmeleri halinde, durumu gerekçesi ile yazılı olarak ilgili brokere bildirir.

Sigorta ve reasürans priminin ödenmesi

MADDE 12 – (1) Yalnızca sigorta şirketleri ile yapılan protokolde bu konuda yetkilendirilen brokerler, sigortalıların ödenecek primlerin transferini sadece kesin olarak ayrılmış müşteri hesapları yoluyla yapabilir ve bu hesaplar brokerin iflası halinde diğer alacaklıların ödemelerinde kullanılamaz.

(2) Sigortalı tarafından yapılan protokolde bu konuda yetkilendirilen brokerlere yapılan ödeme sigorta şirketine yapılmış sayılır. Sigorta şirketlerince brokerlere yapılan ödeme hak sahibi tarafından tahsil edilmedikçe ödenmiş sayılmaz.

Brokerlik gelirleri

MADDE 13 – (1) Brokerler, komisyon ile temsil ettikleri müşterilerden aldıkları danışmanlık ve risk yönetim ücreti dışında hiçbir surette menfaat sağlayamaz.

Tazminat ödemesi

MADDE 14 – (1) Brokerler, sigorta tazminatı veya tazminata ilişkin avans ödeyemez.

Portföy dağılımı

MADDE 15 – (1) Brokerler, faaliyette buldukları alanlar itibarıyla portföylerinin birden fazla şirkete dağılması için gerekli tedbirleri alır. Portföyün tek bir şirkette yoğunlaşması durumunda gerekçesi Müsteşarlığa bildirilir.

Yükümlülükler ve denetim esasları

MADDE 16 – (1) Brokerler, mevzuata ve temsil ettiği müşteriler tarafından kendilerine verilen talimatlara uygun hareket etmek, bu müşterilerin hak ve menfaatlerini korumak, sigortacılık icaplarına uymak ve görevlerini iyi niyet ve dürüstlükle yürütmek, doğru bilgi vermek ve tazminat ödemelerinde taraflara yardımcı olmakla yükümlüdür.

(2) Brokerlerin bütün iş ve işlemleri Müsteşarlıkça denetlenir.

Yasaklar

MADDE 17 – (1) Brokerler, brokerlik dışında başka bir ticari faaliyetle uğraşamaz.

(2) Brokerlik ruhsatı olmayanlar unvanlarında sigorta ve/veya reasürans brokeri ibaresine yer veremez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mali Bilgiler, Unvan, Ruhsat İptali ve Değişiklikler

Tutulacak defterler ve mali tablolar

MADDE 18 – (1) Brokerler, kanunen tutulması zorunlu olan defterlerden başka, tutmak zorunda oldukları Sigorta ve/veya Reasürans Sözleşmesi Kayıt Defterlerine ilişkin özet bilgileri elektronik ortamda Müsteşarlıkça belirlenecek usuller çerçevesinde, verilen sürelerde Müsteşarlığa veya görevlendireceği meslek kuruluşlarına gönderir.

(2) Brokerler, temsil ettikleri müşteriler adına ayrı bir dosya açar ve bu belgeleri en az iki yıl saklar.

(3) Yıllık olarak düzenlenen mali tablolar, gerçek kişi brokerler ve tüzel kişi brokerlerde şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi tarafından imzalanmış olarak hesap dönemini takip eden üç ay içinde yazılı ve elektronik ortamda Müsteşarlığa gönderilir.

Unvan, ilan, reklam, afiş ve pano

MADDE 19 – (1) Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde brokerler, unvanlarında sigorta ve/veya reasürans ifadesi ile birlikte brokerlik ifadesini kullanır. Bunun dışında bir hizmet verildiği izlenimini yaratan ifadeler kullanılamaz.

(2) Brokerlerin faaliyet gösterecekleri başka bir adresteki şubeleri, merkez ile aynı unvanı taşır. Brokerler, şubelerine ilişkin bilgileri şube tesisinden itibaren en geç onbeş iş günü içinde Müsteşarlığa bildirir. Şubelerin antet, afiş, reklam ve tabelalarında broker unvanına yer vermeleri zorunludur.

Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 20 – (1) Bir kişinin, tüzel kişi brokerlerin sermayesinin %10 veya daha fazlasını temsil eden payları edinmesi ile bir ortağa ait payların sermayenin %10'unu aşması veya azalması sonucunu veren hisse edinimleri Müsteşarlığın iznine bağlıdır.

(2) Gerçek kişi brokerlerin ticari sicil bilgilerinde ve tüzel kişi brokerlerin ana sözleşmelerinin faaliyet konularına ilişkin maddelerinde meydana gelebilecek değişiklikler ile tüzel kişi brokerlerin merkez ve şubelerindeki yönetici ve teknik personel değişiklikleri en geç iki iş günü içinde Müsteşarlığa bildirilir. Belgelerin tamamlanmasından itibaren, Müsteşarlıkça on iş günü içinde reddedilmeyen değişiklikler kabul edilmiş sayılır.

(3) Brokerler bu Yönetmelik çerçevesinde meydana gelebilecek diğer tüm değişiklikleri, değişikliği takip eden en geç onbeş gün içinde, ilgili belgeleri ile birlikte Müsteşarlığa veya yetkilendireceği meslek kuruluşlarına bildirir.

Müsteşarlıkça alınacak tedbirler ve ruhsat iptali

MADDE 21 – (1) Brokerler, temsil ettiği müşterilerin hak ve menfaatlerine aykırı işlemler yapılması veya brokerlik faaliyetlerine ilgili alanda aralıksız olarak bir yıldan daha uzun bir süre ara verilmesi ve yeterli gerekçe gösterilememesi veyahut sigortacılık mevzuatına aykırı hareket edilmesi hallerinde Müsteşarlıkça uyarılır.

(2) 4 üncü maddede sayılan niteliklerden veya 7 nci maddede istenilen bilgi ve belgelerde aranan şartlardan herhangi birinin kaybedilmesi veya üç aydan az olmamak üzere Müsteşarlıkça verilen süre içinde söz konusu maddeye aykırılıkların giderilmemesi halinde brokerlerin ruhsatları Müsteşarlıkça iptal edilir.

(3) Müsteşarlıkça ruhsatları iptal edilen brokerler keyfiyetin kendilerine tebliğinden itibaren beş iş günü içerisinde bu hususu ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesinde ilan ettirir. Ruhsat iptali, Birlik veya Müsteşarlığın görevlendireceği meslek kuruluşları tarafından Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ayrıca ilan ettirilir ve gazetelerin birer nüshası onbeş gün içinde Müsteşarlığa gönderilir.

ALTINCI BÖLÜM

Teknik Personel, Eğitim ve Kimlik

Teknik personel

MADDE 22 – (1) Brokerler, hayat, hayat dışı ve reasürans alanlarının her biri için ayrı olmak üzere, yeter sayıda teknik personel istihdam eder.

(2) Brokerler, sigortaya tanıtım ve bilgilendirme, sigorta risklerinin değerlendirme, tekliflerin hazırlanma ve sonuçlandırma işlemleri için teknik personel dışında bir personel görevlendiremez.

(3) Teknik personel olmak için aşağıdaki şartlar aranır:

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan nitelikleri taşıması,

b) En az lise ve dengi okullardan mezun olması,

c) Teknik personel olarak görev yapacağı alanda sigortacılıkla ilgili kurum veya kuruluşlar nezdinde en az beş yıl mesleki deneyim kazanmış olması. Ancak bu mesleki deneyim şartı, iki yıllık yüksek okulların birinden mezun olması halinde üç yıl, iki yıllık aktüerya, risk yönetimi ve sigortacılık ile ilgili yüksek okullardan mezun olanlarda iki yıl, dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olanlarda ise bir yıldır.

(4) Brokerler teknik personeline ilişkin bilgileri kaydedilmek ve bu personelin kayıt numarası ve kimliklerini almak üzere Müsteşarlığa veya görevlendireceği meslek kuruluşlarına bildirir.

(5) Brokerler, teknik personelin yaptığı işlemlerden dolayı müşterilerine verecekleri zararlardan müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Teknik personel eğitimi

MADDE 23 – (1) Broker yöneticileri ile teknik personeli, tarihi ve programı Müsteşarlıkça üç ay önceden duyurulacak ve en az üç yılda bir beş iş gününü geçmemek üzere verilecek eğitime tabi tutulur. Verilecek eğitimlerin Kanununun 31 inci maddesinde belirtilen Sigortacılık Eğitim Merkezi tarafından koordine edilmesi esastır. Elektronik ortamda eğitim verilmesi de mümkündür. Ancak, Müsteşarlık gerek görülen hallerde bu eğitimlerin yapılması amacıyla yurt içindeki veya yurt dışındaki kurum, kuruluş, meslek örgütleri veya üniversitelerden yararlanabilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen eğitimi süresi içerisinde almamış olan teknik personelin faaliyeti bu eğitimi tamamlanıncaya kadar durdurulur.

Kimlik

MADDE 24 – (1) Broker yöneticileri ile teknik personelin kimlikleri Müsteşarlığın görevlendireceği meslek kuruluşlarınca verilir. Kimliklerin şekli ve içeriği, verilmesi ve geri alınmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

(2) Kimliği olmayanlar ile kimliği olup ibraz edemeyenler brokerlik işlemlerinde bulunamaz.

(3) Brokerlik faaliyetinin durdurulması, sona ermesi veya teknik personelin iş akdinin bitmesi durumunda keyfiyet Müsteşarlığa bildirilir ve verilen kimlikler iade edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 – (1) 1/11/2000 tarihli ve 24217 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Faal olan brokerler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce faaliyet gösteren brokerler, en geç 31/12/2008 tarihine kadar durumlarını bu Yönetmeliğe uygun hale getirir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Müsteşarlıkça uygun görülmüş yönetici ve teknik personelin hakları saklıdır.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.